

Sport TSO 't Ven in Veghel

‘Sport, beweging en gezondheid, ook tijdens de pauze!’

Als beide ouders werken, zijn kinderen tussen de middag aan zichzelf overgeleverd of blijven ze over op school. Tussenschoolse opvang heet dat en op basisschool 't Ven in het Brabantse Veghel staat die in het teken van sport en beweging. Tot volle tevredenheid van kinderen, ouders en leerkrachten organiseert Kinderopvang 't Kroontje daar de Sport TSO. “De kinderen zijn in veilige handen en zitten ‘s middags weer rustig en fris in de klas.”

auteur

Nelleke Naaktgeboren

Basisschool 't Ven heeft ruim 400 leerlingen. Daarvan blijven er zo'n 150 één of meerdere dagen per week tussen de middag over. “Ze hebben dan echt een uur vrij”, zegt Anne Marieke Schouten, TSO-coördinator van Kinderopvang 't Kroontje. “Er moet dus niets, maar we proberen de kinderen wel te motiveren om te bewegen en buiten een frisse neus te halen. Thuis kruipen ze tussen de middag toch meestal achter de tv of de computer.”

Vrij betekent niet dat er geen structuur is. Het eerste half uur eten de kinderen in een gezellige setting

samen een boterham, het tweede half uur kunnen ze meedoen aan verschillende activiteiten. Knutselen of

Suus van den Tillaart (groep 6)

“Ik blijf meestal drie keer per week over. Het allerleukste is als we gaan hockeyen, want ik zit ook bij de hockeyclub. Verder is het leuk als we gaan gymmen. Dat je zelf mag weten wat je gaat doen. Helemaal als we materialen gebruiken en over de kast op de trampoline springen. Als er gym is, dan ga ik daar naartoe; anders ga ik naar buiten. Andere scholen zouden ook zo iets moeten doen, want als je vader en moeder niet thuis zijn, heb je toch nog lol met andere kinderen. En omdat ik het leuk heb op de TSO vinden mijn ouders het ook leuk.”

kleuren bijvoorbeeld, maar naar buiten op het schoolplein mag ook. Daarnaast is er een prachtig gymlokaal, waar een gediplomeerde kracht dagelijks voor verschillende leeftijdsgroepen sportlessen verzorgt. En voor de bovenbouw wordt op een voetbalveldje of in de gymzaal altijd voetbal georganiseerd.

Harde eis

De Sport TSO van basisschool ‘t Ven ging in september 2013 van start. Ook daarvoor kende de school al een tussenschoolse opvang, maar die liep niet echt goed. Alle overblijvers werden in het handwerklokaal bij elkaar gezet en moesten zich daar een uur lang zo rustig mogelijk houden. Het duurde lang voor alle kinderen hun boterham op hadden; pas daarna konden ze nog wat knutselen of kleuren. Uit verveling werden kinderen baldadig en werd er regelmatig geruzied of gepest. Allemaal kleine probleempjes, waar tijdens of direct na de TSO veel te vaak leerkrachten van de school aan te pas moesten komen.

“Toen we bij ‘t Kroontje hoorden dat ‘t Ven niet tevreden was over de tussenschoolse opvang, hebben we gevraagd of we een voorstel mochten indienen”, vertelt Schouten. “Dat mocht, waarbij de school één harde eis stelde: ze wilde niets met de uitvoering van de TSO te maken hebben. Geen administratie en geen inzet

van leerkrachten, want die hebben tussen de middag gewoon recht op hun eigen pauze. Vervolgens zijn we gaan brainstormen hoe we de TSO beter konden organiseren en hoe we de kinderen 's middags weer fris in de klas konden krijgen.”

Organisatorische verbeteringen

Een eerste verbetering van de Sport TSO is dat niet alle kinderen meer samen overblijven. Elke leeftijdsgroep heeft een eigen lokaal of gangunit tot zijn beschikking, met voor ieder kind een eigen tafel en stoel. Dat geeft veel meer rust en overzicht, waardoor de kinderen ook een veiligere omgeving hebben en zich beter kunnen ontspannen. Op elke groep staat een aantal vrijwilligers, meestal ouders of grootouders. Bij vragen of problemen kunnen die een beroep doen op vier medewerkers van 't Kroontje. Die zijn dagelijks tijdens de TSO aanwezig en hebben allemaal een pedagogische achtergrond, waardoor zij in staat zijn om problemen met kinderen zelf op te lossen.

Eén van hen is Schouten zelf, administratief en organisatorisch coördinator voor de onderbouw en het centrale aanspreekpunt voor de school. Alles wat er tijdens de TSO aan bijzonders gebeurt, koppelt zij direct na afloop terug aan haar contactpersoon bij 't Ven of aan de betreffende leraren. Per e-mail stellen Schouten en bovenbouwcoördinator Hanneke van Oort ook ouders van betrokken kinderen op de hoogte.

Sport en beweging vanzelfsprekend

Naast deze organisatorische verbeteringen is vooral het activiteitenaanbod voor de overblijvers een stuk aantrekkelijker geworden. Dat sport en beweging daarbij centraal staan, is voor Annemarie Op ten Berg bijna vanzelfsprekend. Zij is de directeur van Kinderopvang 't Kroontje, dat zich op alle mogelijke manieren met sport, gezondheid en beweging verbindt.

“Sport en beweging zijn niet alleen gezond, maar ook heel goed voor de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van een kind. Daarom vinden wij het ontzettend belangrijk dat kinderen zoveel mogelijk bewegen, lekker buiten kunnen ravotten en van jongs af aan een gezonde leefstijl mee krijgen, ook wat betreft voeding. We zien het min of meer als onze missie om daaraan bij te dragen en in die zin ook ouders

Sanne van Herwaarden (groep 4)

“Overblijven vind ik altijd heel erg leuk. Het liefste speel ik dan buiten. Soms als het heel hard regent, ga ik ook binnen sporten. Bij sporten is het leukste dat je zelf mag weten wat je mag doen. Vooral de trampoline en de touwen vind ik leuk. Bij het overblijven heb ik veel vriendjes en vriendinnetjes. Sommige blijven binnen als het koud is, maar dan doe ik gewoon handschoenen, een sjaal en een muts aan. Gewoon naar buiten, want dat is het aller leukste.”

“Als de kinderen Anoek bij hun overblijflokaal zien, dan weten ze dat ze sport hebben. Dan stijgt er een luid gejuich op en staan sommige kinderen van pure enthousiasme bijna op de tafels”

een beetje op te voeden. Met onze buitenschoolse opvang zitten we op een sportpark, direct naast een sportschool en dat inspireert. Als het even kan, gaan de kinderen naar buiten, maar we organiseren in onze eigen gymzaal ook sportlessen voor verschillende leeftijdsgroepen. En omdat 't Ven een mooie inpandige gymzaal heeft, ontstond al snel het idee om daar een vergelijkbaar concept toe te passen.”

‘Vrije’ keuze

Sport TSO 't Ven draait inmiddels zo'n anderhalf jaar en liep vanaf het begin goed. De sportlessen worden verzorgd door Anoek van der Velden, gediplomeerd sportlerares in dienst van 't Kroontje, maar als buurtsportcoach ook actief voor de gemeente. “Omdat Anoek gediplomeerd is, kan zij bij haar lessen ook de toestellen gebruiken en dat vinden de kinderen geweldig”, zegt Op ten Berg. ‘Elke dag is een andere groep aan de beurt en op zo'n dag gaat gemiddeld tachtig procent voor de gymlessen. Als de kinderen Anoek bij hun overblijflokaal zien, dan weten ze dat ze sport hebben. Dan stijgt er een luid gejuich op en staan sommige kinderen van pure enthousiasme bijna op de tafels.”

Van der Velden zelf moet erom lachen, maar kan het verder alleen maar beamen. “Het grappige is dat de kinderen het gevoel hebben dat ze tijdens de sportlessen heel veel vrijheid hebben. In werkelijkheid bereid ik mijn lessen heel zorgvuldig voor en zorg ik dat we elke keer iets anders doen. De kinderen worden dus heel erg gestuurd. Ik zeg echt niet ‘doe maar wat je zelf wilt’, maar zo ervaren ze het blijkbaar wel en dat vind ik mooi.”

Betrokkenheid

Behalve de kinderen, zijn ook de leerkrachten tevreden. In hun pauzes worden ze niet meer lastig gevallen, maar ze krijgen na de TSO wel enthousiaste verhalen te horen en de kinderen zitten 's middags een stuk rustiger in de klas. Van verveling is amper meer sprake en daarmee is de sfeer op school ook een stuk positiever, want er wordt minder gepest en geruzied. “Het leuke is dat de leraren aanvankelijk niets met de TSO te maken wilden hebben, maar nu toch heel betrokken zijn”, zegt coördinator Anne Marieke Schouten. “Zoals

wij alle bijzonderheden meteen overdragen, komen ook de leerkrachten nu even vertellen als een kind bijvoorbeeld verdrietig is en soms komen ze even kijken.”

Ouders zijn blij dat hun kinderen uit meerdere activiteiten kunnen kiezen, dat ze hun dagelijkse portie beweging krijgen en dat dat allemaal veilig op school plaatsvindt. Daarnaast stellen ze het enorm op prijs, dat ze van ‘t Kroontje krijgen te horen als er iets bijzonders is. Schouten: “Kleine ruzietjes, een kind met heel veel verdriet of eentje dat niet heeft gegeten. We geven het allemaal door en als ouder weet je dan dat je kind is gezien. Anders vraag je jezelf toch af hoe dat kan, een volle broodtrommel mee terug.”

Begeleiding vrijwilligers

Voor 09.00 uur ‘s ochtends moeten ouders hun kinderen voor de Sport TSO hebben aangemeld, zodat ‘t Kroontje weet hoeveel vrijwilligers ze tussen de middag moet inzetten. “In principe kan iedereen zich als vrijwilliger aanmelden, maar in de praktijk gaat het meestal om ouders en grootouders”, vertelt Op ten Berg. “Die tekenen een vrijwilligersovereenkomst en krijgen een vrijwilligersvergoeding. Niet iedereen is geschikt, dus we hanteren een proeftijd van twee maanden. Zelf proberen we de vrijwilligers zo goed mogelijk te ondersteunen. Uiteraard tijdens de TSO, maar we voeren ook functioneringsgesprekken, waarin sterke punten en leerdoelen aan de orde komen.”

Minimaal één keer per jaar volgen de vrijwilligers een training, samen met medewerkers van ‘t Kroontje. Die trainingen zijn pedagogisch van aard, afgestemd op

Sofie Princee (juf groep 6b)

“Het is fijn dat de tussenschoolse opvang goed is geregeld. Dat geeft ook ons als leerkrachten rust. De kinderen zitten in aparte lokalen, ze kunnen kiezen uit verschillende activiteiten en gymmen met een ervaren kracht. En als de vrijwilligers even niet weten wat ze moeten doen, dan is er altijd iemand van ‘t Kroontje waar ze terecht kunnen en hoeven wij niet in te springen.

Als er tussen de middag bijzonderheden met kinderen zijn, dan koppelen de mensen van ‘t Kroontje dat altijd meteen terug, ook richting ouders. Er is één contactpersoon, dus de lijntjes zijn kort, dat is prettig. Kinderen vinden het leuk om als groep samen te zijn; als vriendjes ook overblijven. Ze komen echt aan hun beweging toe, zijn bezweet als ze terug komen. Daaraan zie je dat ze hun best doen en beweging is goed voor ze. Vlak voor de lessen beginnen, zijn ze even heel druk. Dan willen ze vertellen wat ze in de pauze allemaal hebben gedaan. Maar vervolgens zijn ze lekker rustig, dan kun je echt merken dat ze hun overvloedige energie kwijt zijn geraakt.’

Voorbeelden van activiteiten tijdens de sportlessen:

- Trefbal
- Lintjesroof
- Smashbal
- Tikspelletjes
- Turnen
- Touwzwaaien
- Klimmen en klauteren
- Hockey
- Slagbal
- Ringzwaaien
- Trampoline springen

En nog veel meer!

de omgang met kinderen. Op ten Berg: “We willen dat iedereen zoveel mogelijk de taal van de school spreekt. En dat is dan bijvoorbeeld niet de conflicten van kinderen oplossen, maar snel met ze gaan zitten en hen dat zelf laten doen.”

‘t Kroontje beschikt voor de Sport TSO altijd over voldoende vrijwilligers. “Maar recent hebben we wel echt moeten werven”, zegt Op ten Berg. “Dat komt omdat er steeds meer kinderen aan meedoen; ook kinderen die eerder waren afgehaakt. Van groep 8 hadden we vorig jaar 17 overblijvers; nu zijn het er 29. In principe zijn die kinderen op een leeftijd dat ze tussen de middag wel alleen thuis kunnen zijn, maar dankzij de sportlessen en het voetballen is de TSO voor hen weer veel aantrekkelijker. Liever op school met je vriendjes een potje trefballen, dan in je eentje thuis op de bank.”

Financiële bijdragen

Ouders kunnen hun kind voor het hele schooljaar voor vaste dagen voor de Sport TSO opgeven. In dat geval betalen zij per dag € 2,50. Bij incidenteel of wisselend

gebruik van de TSO werkt ‘t Kroontje met een strippenkaart en bedragen de kosten € 2,75 per dag. Van die inkomsten betaalt ‘t Kroontje het TSO-personeel, de vrijwilligers en materialen.

“Met wat er allemaal bij dat ene uurtje komt kijken, komt dat niet helemaal uit”, geeft Op ten Berg toe. “De coördinatie en administratie nemen we voor een groot deel voor onze eigen rekening. Dat is geen enkel probleem, want we hoeven geen winst te maken. Ons enige commerciële belang bij de Sport TSO is indirect, namelijk naamsbekendheid. We willen graag laten zien dat we in de gemeente voorloper zijn met ons gezondheidsbeleid en daar is de Sport TSO een mooi uithangbord voor. Daarmee werven we nieuwe kinderen voor de TSO en incidenteel ook voor onze BSO. Maar het belangrijkste is dat we onze gezondheidsmissie kunnen uitdragen. Als je dat duidelijk kunt maken, dan krijg je ook veel gedaan.”

Succesfactoren

Sporten in combinatie met tussentijdse opvang is heel succesvol, blijkt in Veghel. Voor de kinderen, voor de sfeer op school en voor de betrokkenheid van ouders. “Het kan niet overal”, zegt Op ten Berg. “Een school moet wel over de nodige faciliteiten beschikken, want je kunt kinderen niet voor een half uurtje naar een andere locatie overbrengen.”

Is aan de accommodatievoorwaarde voldaan, dan valt of staat een Sport TSO volgens Anne Marieke Schouten met een doortimmerd plan voor wat je wilt aanbieden, een goede organisatie en voorbereiding van de activiteiten en een enthousiaste en gecertificeerde sportkracht. Bij dat alles is ook een goede communicatie tussen school en kinderopvang een vereiste. “We hebben elkaar heel hard nodig”, besluit Op ten Berg. “De school om voor de kinderen een lekkere en veilige TSO te organiseren; wij de school om onze activiteiten goed uit te voeren en onze gezondheidsmissie uit te dragen. Als je daar samen aan werkt, dan krijg je veel voor elkaar en heb je ook blij kinderen en ouders.”

Meer informatie:

[Hiske Blom](#), adviseur NISB

E hiske.blom@nisb.nl

M (06) 21 64 95 99

websites:

[Sportbeleid Kinderopvang 't Kroontje](#)

[Basisschool 't Ven](#)

fotografie:

Willem Mes Photography, Voermans en

Van Bree Fotografie, Stetz,

Basisschool 't Ven

© 2015 NISB